

**MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY
PAŃSTWOWA KOMISJA BADANIA WYPADKÓW LOTNICZYCH**

**RAPORT KOŃCOWY
WYPADEK**

zdarzenie nr: 203/08

Spadochron PD 280

26 kwietnia 2008 r. - Radawiec

Niniejszy raport jest dokumentem prezentującym stanowisko Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych dotyczące okoliczności zdarzenia lotniczego, jego przyczyn i zaleceń profilaktycznych.

Raport jest wynikiem badania przeprowadzonego jedynie w celach profilaktycznych w oparciu o obowiązujące przepisy prawa międzynarodowego i krajowego. Badanie zostało przeprowadzone bez konieczności stosowania prawnej procedury dowodowej.

Sformułowania zawarte w niniejszym raporcie, w związku z Art. 134 ustawy Prawo lotnicze (Dz. U. z 2006 r., Nr 100, poz.696 z zm.) nie mogą być traktowane jako wskazanie winnych lub odpowiedzialnych za zaistniałe zdarzenie.

Komisja nie orzeka co do winy i odpowiedzialności.

W związku z powyższym wszelkie formy wykorzystania niniejszego raportu do celów innych niż zapobieganie wypadkom i poważnym incydentom lotniczym, może prowadzić do błędnych wniosków i interpretacji.

Raport niniejszy został sporządzony w języku polskim. Inne wersje językowe mogą być przygotowywane jedynie w celach informacyjnych.

Warszawa 2008

SPIS TREŚCI

Informacje ogólne	3
Streszczenie	3
1. INFORMACJE FAKTYCZNE I ANALIZA.....	4
1.1. Historia lotu, analiza okoliczności i przebiegu zdarzenia lotniczego.....	4
1.2. Obrażenia osób.	5
1.3. Uszkodzenia statku powietrznego.....	5
1.4. Inne uszkodzenia.....	5
1.5. Informacje o składzie osobowym (dane o załodze).	5
1.6. Informacje o statku powietrznym.	5
1.7. Informacje meteorologiczne.	5
1.8. Pomoce nawigacyjne.	6
1.9. Łączność.	6
1.10. Informacje o miejscu zdarzenia.	6
1.11. Rejestratory pokładowe.	6
1.12. Informacje o szczątkach i zderzeniu.	6
1.13. Informacje medyczne i patologiczne.	6
1.14. Pożar.	6
1.15. Czynniki przeżycia.....	6
1.16. Badania i ekspertyzy.	6
1.17. Informacje o organizacjach i działalności administracyjnej.	6
1.18. Informacje uzupełniające.	6
1.19. Użyteczne lub efektywne metody badań.....	6
2. Wnioski końcowe.	7
2.1. Ustalenia komisji.	7
2.2. Przyczyna wypadku.	7
3. Zalecenia profilaktyczne.....	7

INFORMACJE OGÓLNE

Rodzaj zdarzenia:	Wypadek
Rodzaj i typ statku powietrznego:	spadochron PD 280
Znak rozpoznawczy statku powietrznego:	nie dotyczy
Dowódca statku powietrznego:	uczeń-skoczek
Organizator lotów/skoków:	Organizacja szkolenia lotniczego
Użytkownik statku powietrznego:	Aeroklub regionalny
Właściciel statku powietrznego:	Aeroklub regionalny
Miejsce zdarzenia:	Radawiec
Data i czas zdarzenia:	26 kwietnia 2008 r., 12.20 LMT
Stopień uszkodzenia statku powietrznego:	bez uszkodzeń
Obrażenia załogi:	poważne

STRESZCZENIE

Dnia 26 kwietnia 2008 r., na lotnisku w Radawcu, uczeń-skoczek wykonywała swój pierwszy skok. Skok wykonany został ze spadochronem PD 280 z wysokości 1200 m. Oddzielenie się od samolotu, otwarcie spadochronu i lot do rejonu lądowania przebiegły prawidłowo. Lądowanie nastąpiło pod wiatr i na prawidłowo ustawione nogi. Po lądowaniu, uczeń-skoczek zgłosiła instruktorowi, że odczuwa ból w prawej nodze. Po przewiezieniu ucznia do szpitala stwierdzono obrażenia zakwalifikowane jako ciężkie.

Badanie zdarzenia przeprowadził zespół badawczy PKBWL w składzie:

Tomasz Kuchciński - kierujący zespołem,

Agata Kaczyńska - członek zespołu.

W trakcie badania PKBWL nie ustaliła przyczyny wypadku lotniczego. Nie można jednak wykluczyć, iż na zaistnienie zdarzenia mogła mieć wpływ niewidoczna z powietrza nierówność terenowa, np. kępa traw, na którą mogło nastąpić przyziemienie.

Prawdopodobną przyczyną wypadku było lądowanie ucznia-skoczka na niewidoczną z powietrza nierówność terenową.

PKBWL po zakończeniu badania nie zaproponowała zaleceń profilaktycznych.

1. INFORMACJE FAKTYCZNE I ANALIZA

1.1. Historia lotu, analiza okoliczności i przebiegu zdarzenia lotniczego

W dniu 26 kwietnia 2008 r., w miejscowości Radawiec odbywały się skoki spadochronowe, podczas których prowadzone było szkolenie uczniów-skoczków, w ramach działalności szkoleniowej prowadzonej przez Ośrodek szkolenia lotniczego. W szkoleniu brała udział uczeń-skoczek, kobieta lat 37. Wykonywała pierwszy skok ze spadochronem. Skok odbywał się z wysokości 1200 m, na spadochronie typu PD 280 z samoczynnym otwarciem (lina desantowa). Pokład samolotu uczeń-skoczek opuściła prawidłowo. Spadochron główny otworzył się prawidłowo. Po otwarciu uczeń-skoczek manewrowała spadochronem zgodnie z wcześniej udzielonymi instrukcjami oraz wskazówkami instruktora obserwującego przebieg skoku, przekazywanymi przez radiotelefon. Lądowanie odbyło się w granicach terenu przeznaczonego do lądowania, na części użytkowej lotniska. W ocenie instruktora, lądowanie uczeń-skoczek wykonała prawidłowo: na odpowiedniej wysokości, to znaczy na wysokości około 3 m zaciągnęła linki sterownicze hamując prędkość do lądowania, następnie przyziemiła na złożone wystawione do przodu nogi. Przy przyziemieniu uczeń-skoczek przewróciła się do przodu. Następnie zaczęła zwijać spadochron i zbliżać się do startu spadochronowego. Po chwili instruktor zauważył, że uczeń-skoczek przestała się przemieszczać. W związku z tym wysłano samochód po ucznia-skoczka. Po przybyciu na start spadochronowy poinformowała instruktora o odczuwanym bólu prawej nogi. Po przeprowadzeniu badań stwierdzono złamanie kości podudzia.

Uczeń-skoczek przystąpiła do szkolenia teoretycznego w dniu 5 kwietnia 2008 r. Po przeprowadzeniu zajęć teoretycznych i szkolenia praktycznego naziemnego, przystąpiła w dniu 13 kwietnia do egzaminu przed szkoleniem praktycznym w powietrzu, zaliczając egzamin z wynikiem pozytywnym. Szkolenie praktyczne naziemne przeprowadzał instruktor-praktykant. Podczas szkolenia praktycznego na ziemi przeprowadzono następujące ćwiczenia: opuszczenie pokładu samolotu, skocznia i uprząż. Uczeń-skoczek uczestniczyła we wszystkich zajęciach zarówno teoretycznych jak i praktycznych. Zajęcia na skoczni wykonywała prawidłowo i nie zgłaszała żadnych dolegliwości. Uzyskane w trakcie badania wypadku informacje, że uczeń-skoczek mogła mieć wcześniejszy uraz prawej nogi, nie zostały potwierdzone przez poszkodowaną.

Analizując przebieg szkolenia teoretycznego i praktycznego naziemnego oraz wykonania skoku, Komisja nie ustaliła przyczyny wypadku. Nie można jednak wykluczyć, iż na zaistnienie zdarzenia mogła mieć wpływ niewidoczna z powietrza nierówność terenowa, np. kępa traw, na którą mogło nastąpić przyziemienie.

1.2. Obrażenia osób.

Obrażenia ciała	Załoga	Pasażerowie	Inne osoby
Poważne	1	-	-
Nieznaczne (nie było)	-	-	-

1.3. Uszkodzenia statku powietrznego

Podczas skoku, w którym nastąpił wypadek, spadochron nie został uszkodzony.

1.4. Inne uszkodzenia.

Nie było.

1.5. Informacje o składzie osobowym (dane o załodze).

Uczeń-skoczek, kobieta lat 37, wykonywała pierwszy skok ze spadochronem. Szkolenie teoretyczne i praktyczne naziemne odbyła od 5 do 13 kwietnia 2008 r. Egzamin przed przystąpieniem do szkolenia praktycznego w powietrzu z wynikiem pozytywnym zaliczyła w dniu 13 kwietnia 2008 r.

Orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 3, ważne do 10 kwietnia 2010 r., bez ograniczeń.

Instruktor, mężczyzna lat 40, posiadał licencję skoczka spadochronowego zawodowego, ważną do 11 maja 2009 r., z uprawnieniem instruktora (PJIR), ważnym do 14 października 2010 r.

Orzeczenie lotniczo lekarskie klasy 2, ważne do 2 kwietnia 2009 r., bez ograniczeń.

1.6. Informacje o statku powietrznym.

Zestaw spadochronowy w układzie plecy-plecy.

Czasza główna: szybująca.

Typ: PD 280

Producent: Performance Designs

Nr seryjny: 28012797

Data produkcji: listopad 1994

Dopuszczenie do skoków ważne do 8 października 2009 r.

Dopuszczenie do skoków zestawu pokrowca uprzęży, czaszy zapasowej i automatu zabezpieczającego ważne do 8 października 2009 r. Dokumentacja spadochronu prowadzona była zgodnie z obowiązującymi wymaganiami.

Stan techniczny zestawu spadochronowego nie miał wpływu na zaistnienie wypadku.

1.7. Informacje meteorologiczne.

Warunki meteorologiczne panujące w chwili zdarzenia były odpowiednie do wykonywania skoków szkolnych i nie miały wpływu na zaistnienie zdarzenia.

1.8. Pomoce nawigacyjne.

Nie dotyczy.

1.9. Łączność.

Uczeń-skoczek wyposażona była w odbiornik radiotelefoniczny.

1.10. Informacje o miejscu zdarzenia.

Łądowanie odbyło się na trawiastej użytkowej części lotniska.

1.11. Rejestratory pokładowe.

Nie stosowano.

1.12. Informacje o szczątkach i zderzeniu.

Nie dotyczy.

1.13. Informacje medyczne i patologiczne.

Uczeń-skoczek podczas lądowania doznała urazu kończyny dolnej, zakwalifikowanego jako obrażenia ciężkie.

1.14. Pożar.

Nie dotyczy.

1.15. Czynniki przeżycia.

Po zaistnieniu wypadku uczeń-skoczek została przewieziona do szpitala, gdzie zdiagnozowano uraz prawej nogi. Organizator szkolenia upewnił się, że uczeń-skoczek otrzymała odpowiednią pomoc medyczną.

1.16. Badania i ekspertyzy.

Przyjęto zeznania od instruktora prowadzącego szkolenie i ucznia-skoczka, która uległa wypadkowi. Przeanalizowano dokumentację szkolenia, dokumentację techniczną spadochronu i warunki atmosferyczne, w jakich wykonywany był skok.

1.17. Informacje o organizacjach i działalności administracyjnej.

Szkolenie prowadzone było przez organizację szkolenia lotniczego zgodnie z wystawionym przez Urząd Lotnictwa Cywilnego certyfikatem i programem szkolenia. Proces szkolenia i prowadzenie dokumentacji, Komisja oceniła jako nadzwyczaj staranny.

1.18. Informacje uzupełniające.

Nie dotyczy.

1.19. Użyteczne lub efektywne metody badań.

Nie dotyczy.

2. WNIOSKI KOŃCOWE.

2.1. Ustalenia komisji.

1. Wypadek zaistniał podczas wykonywania pierwszego skoku przez ucznia-skoczką.
2. Dokumentacja spadochronu prowadzona była prawidłowo.
3. Spadochron był sprawny, a jego stan techniczny nie miał wpływu na zaistnienie wypadku.
4. Uczeń-skoczek i instruktor mieli odpowiednie i ważne orzeczenie lotniczo-lekarskie.
5. Warunki atmosferyczne nie miały wpływu na zaistnienie wypadku.
6. Obrażenia ucznia-skoczką zaistniały podczas prawidłowo wykonanego lądowania.

2.2. Przyczyna wypadku

Komisja nie ustaliła przyczyny wypadku. Nie można jednak wykluczyć, iż na zaistnienie zdarzenia mogła mieć wpływ niewidoczna z powietrza nierówność terenowa, np. kępa traw, na którą mogło nastąpić przyziemienie.

3. ZALECENIA PROFILAKTYCZNE.

Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych po zapoznaniu się ze zgromadzonymi w trakcie badania zdarzenia materiałami nie zaproponowała wprowadzenia zaleceń profilaktycznych.

KONIEC

Kierujący zespołem badawczym

Tomasz Kuchciński

Podpis nieczytelny